

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA
mint felülvizsgálati bíróság

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága az OTP Bank Nyrt. (Budapest) felperesnek a Gazdasági Versenyhivatal (Budapest) alperes ellen versenyügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt a Fővárosi Bíróságon 11.K.30.274/2007, szám alatt megindult, és a Fővárosi Ítéltábla 2008. május 21. napján kelt 2.Kf.27.996/2007/9. számú jogerős ítéletével befejezett perében, a fenti számú jogerős ítélet ellen a felperes által 13. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.496/2007/9. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a Legfelsőbb Bíróság a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 50.000 /ötvenezer/ forint felülvizsgálati eljárási költséget, továbbá az államnak - külön felhívásra - 36.000 /harminchatezer/ forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2003. év végén vezette be klasszikus hitelkártyáit, melyek száma 2005. év végére 134 ezerre emelkedett, 2005. évben tovább bővült a hitelkártyaportfólió.

A kibocsátott és a perbeli reklámokkal érintett hitelkártya kamatmentessége feltételhez kötött volt, így a hitelkeretet csak áruvásárlásra Lehetett fordítani (azaz az elszámolási időszakban készpénzfelvétel csak kamatelszámolással történhetett), továbbá a hitelt határidőben meg kellett fizetni, és az elszámolási időszakban felmerült esetleges egyéb tartozásokat (kamat, költség, díj) rendezni kellett. Ezen szolgáltatásra, mint termékre a felperes reklámkampányt

indított 2003. év őszétől; azt a fogyasztók felé úgy kommunikálta, hogy hitelkártyájával "akár 45 napig kamatmentesen" nyújt hitelt ügyfelei számára.

Az alperes a 2003-2006. évek közötti időszakra vonatkozóan vizsgálta a felperes hitelkártyájával kapcsolatos fogyasztói tájékoztatókat és reklámkampányt, mivel felmerült a fogyasztók megtévesztésének gyanúja.

A lefolytatott verseny-felügyeleti eljárás eredményeként az alperes megállapította, hogy a felperes a megjelentetett reklámok többségében (a terméktájékoztató leporellók és az internet kivételével) azt a látszatot keltette, hogy a fogyasztók automatikusan feltételek nélkül, maximum 45 napig tudják használni hitelkeretüket, és csak a határidő leteltét követően kell kamatot fizetniük a felvett hitel után.

Az alperes álláspontja az volt, hogy a hitelkeret biztosítása, a használat ellenértéke, az ügyfél anyagi terheinek alakulása a szolgáltatás lényeges tulajdonsága, amelyre nézve a felperes 2003 októberétől egyes reklámjaiban megtévesztésre alkalmas tájékoztatást adott azzal, hogy nem közölt feltételt, illetve az áruvásárláshoz kötődő másik együttható feltételt nem közölte. Ezért az alperes a 2006. október 3. napján kelt 56/2006. VJ számú határozatával a felperest 100 millió Ft bírság megfizetésére kötelezte, a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény /a továbbiakban: Tpv. 8. § /1/ és /2/ bekezdés a/ pontja, 78. § /1/ és /3/ bekezdés, és a gazdasági reklámtevékenységről szóló 1997. évi LVIII. törvény /a továbbiakban: Grtv. /2. § h/ pontja, 7. § /1/ és /2/ bekezdése, 15. § /2/ bekezdése és 14. § /3/ bekezdése alapján.

A felperes keresetében az alperes határozatának megváltoztatását és annak megállapítását kérte, hogy jogsértést nem követett el; másodlagosan az eltúlzott mértékű bírság mérséklését kérte.

Állította, hogy az alperes részben tévesen állapította meg a tényeket, azokból téves jogi következtetést vont le, és indokolási kötelezettségének sem tett eleget.

Hiányolta piaci szerepének, erejének részletes vizsgálatát, és versenytársai tájékoztatási gyakorlatának áttekintését.

Utalt a pénzügyi szolgáltatások, és az ezekhez kapcsolódó tájékoztatók szabályozottságára, és erre figyelemmel állította, hogy a reklámnak, hirdetésnek megtévesztő hatása nincs. A

reklámot a figyelemfelhívással azonosította, a megjelentetett reklámok nyelvtani értelmezése alapján vitatta az alperesi álláspont helytállóságát, és kiemelte, hogy az "akár" szó alkalmazásával a feltételeesség kifejezésre került; nyelvész-szakértő bevonására tett indítványt.

Magatartása versenyjogi értékelése során elengedhetetlennek tartotta - az esetlegesen téves, nem teljes körű tájékoztatáson túl - a reklám megtévesztésre való alkalmasságának vizsgálatát, illetőleg a fogyasztókhöz eljutó egyéb közlések értékelését, helytállóságának vizsgálatát.

Hivatkozott a fogyasztói döntések szabadságáról közzétett alperesi alapelvekre, illetve a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló 2005/29/EK irányelvre, és a megtévesztő és összehasonlító reklámról szóló - az Európai Parlament és a Tanács által kiadott - 2006/114/EK irányelvre.

Másodlagos kereseti kérelme körében hiányolta a releváns piac és piaci helyzete meghatározását; vitatta a közismertként tett megállapítás helytállóságát, a jogsértéssel elért előny létét, a reklám költségeinek kiemelkedő voltát.

Véleménye szerint az alperes példátlanul nagy összegű bírságot alkalmazott, amelynek meghatározása során a törvényi szempontokat nem vette figyelembe, továbbá a döntéshozatalkor a reklámok költségeit sem ismerte.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Ítéletének indokolásában megállapította, hogy a felperes reklámjaival azt a látszatot keltette, hogy hitelkártyája bármely célra használható, és a teljes kamatmentesség elérhető, annak ellenére, hogy a felperes az akció keretében csak az áruvásárlásra fordított összeg után fizetendő kamatról mondott 1e, és az ügyleti kamat tekintetében türelmi időszakot nem engedett - annak megfizetése szükséges volt a kamatmentesség eléréséhez -; úgy találta, hogy a felperes által folytatott reklámkampány sem egy-egy reklámtípuson belül, sem több reklámtípus összevetésével nem adott megbízható tájékoztatást a fogyasztói döntés kialakításához. A kiragadott információkat nem találta koherensnek a reklám üzenetével. Álláspontja szerint a reklámokban használt szavak köznapi jelentésének elemzése alapján a kamatmentesség feltétele nem volt közérthetően kommunikált, ezért nyelvész-szakértő kirendelését sem tartotta indokoltnak az "akár" szó értelmezésére.

Az elsőfokú bíróság a releváns tények alperesi rögzítését elegendőnek találta, a szektorális jogszabályon nyugvó ügyfél-tájékoztatást értékelési körén kívül esőnek minősítette.

Utalt arra, hogy a felperes által hivatkozott alperesi állásfoglalásnak és európai jogi normáknak való megfelelést nem vizsgálta, mivel azok a döntés meghozatalát követően jelentek meg.

A szankció-alkalmazás körében az alperes széles mérlegelési jogkörére, a mérlegelési szempontok ismertetésére és a felperesi érvelés szűk körű indoklására utalt. Megállapította, hogy az objektív korlátot a bírság összege nem lépte túl.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes fellebbezett, a keresetében foglaltakkal azonos tartalommal.

A Fővárosi Ítéletábrla - mint másodfokú bíróság - a felperes fellebbezését részben alaposnak értékelte, az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és az alperes VJ-56/2006. számú határozatát a bírságösszeg tekintetében hatályon kívül helyezte és e körben az alperest új eljárásra kötelezte, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét - a kereseti illeték és a perköltség összegének mérséklésével - helybenhagyta.

A jogerős ítélet indoklása megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a vonatkozó jogszabályi rendelkezések alapján helyesen rögzítette, hogy a felperes a jogsértést elkövette.

A másodfokú bíróság a felperes fellebbezésében a bírság jogszerűségének vitatása körében előadottakat elfogadva arra a következtetésre jutott, hogy az elsőfokú bíróság az alperesi határozat ezen részének jogszerűségét tévesen állapította meg.

Kifejtette a másodfokú bíróság, hogy a felperesnek a tényfeltárási és indoklási kötelezettség elmulasztására vonatkozó hivatkozását elfogadni nem tudta.

Az eljárás során a felperes sem vitatta, hogy reklámjaiban a hitelkártya-szolgáltatás tekintetében megjelentetett reklámszövegek nem tartalmazták (kifejezetten) a kettős és együtthatható feltételeket.

A felperesi érveléssel - az "akár" szó feltüntetésével kapcsolatosan - a másodfokú bíróság nem értett egyet.

Megítélése szerint helytállóan állapította meg az alperes, hogy a jelölt reklámszövegből a kamatmentesség tényleges feltételei nem voltak megállapíthatóak. Kihangsúlyozta, hogy az "akár 45 napig kamatmentes" kifejezés egyértelműen az időtartam szempontjából való

feltételeességet jelentő szövegrész. Ebből a kamatmentesség biztosításának feltételhez kötöttsége (különösen nem az áruvásárláshoz kötődés, a tartozás teljes rendezése) semmilyen módon nem következtethető ki. Ezért a másodfokú bíróság mind az alperes, mind az elsőfokú bíróság e körben kifejtett jogi álláspontjával - így a szakértő kirendelésének mellőzésével is - egyetértett.

Hangsúlyozta a másodfokú bíróság, hogy a tájékoztatás és a reklám fogalma nem azonos, ekként egybemosva nem is tehetők vizsgálat tárgyává.

Az előbbi az utóbbinál tágabb fogalom, azt magában foglalja.

A Grtv. 2. § h/ pontjának reklámfogalom-meghatározására, valamint az o/ pont szerinti megtévesztő reklámfogalomra utalással kifejtette, hogy a tájékoztatás és a reklám közötti fontos különbség, hogy nem azonos célt szolgálnak; hiszen a reklám célja nem csupán információ-átadás, hanem - ezen túlmenően - egy adott termék igénybevételére vonatkozó vásárlási hajlandóság növelése, vagyis a fogyasztók még meg nem lévő konkrét szerződési akaratának kialakítása.

Rámutatott, hogy a reklám megtévesztő jellegét attól függetlenül kell vizsgálni, hogy az azt közzétevő vállalkozás más jogszabály - így egyebek mellett a Ptk. 205. § /3/ bekezdése, illetve 205/B. §-ának /2/ bekezdése, vagy a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény /a továbbiakban: Hpt./ 203. §-a - alapján egyébként milyen módon köteles a vele (adott esetben éppen egy sikeres reklámkampány hatására) szerződni kívánó fogyasztókat tájékoztatni a megkötendő szerződést érintő minden lényeges körülményről.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a reklám jogsértő jellege akkor is megállapítható, ha a fogyasztónak utóbb módja van a teljes körű valós információ megismerésére, vagyis, ha a vállalkozás a külön jogszabályokban foglalt tájékoztatási kötelezettségeinek eleget tesz.

A Grtv. 7. §-ának /1/ bekezdése a megtévesztő reklám közzétételét, míg a Tpv. 8. §-ának /1/ és /2/ bekezdései a fogyasztó tisztességtelen befolyásolására alkalmas tájékoztatást tilalmazzák; így a sérelem a megtévesztésre alkalmas információ közreadásával megvalósul.

Ha a fogyasztóban a megvételre kívánt termékkel, annak, lényeges tulajdonságaival kapcsolatban téves képzet alakul, vagy alakulhat ki, a jogsértés megállapítható. Ehhez nincs szükség arra, hogy a megtévesztettségéből eredően a fogyasztó szerződést kössön.

A másodfokú bíróság megítélése szerint a reklám céljának elérésére: a vásárlási szándék, a fogyasztói döntés befolyásolására különösen alkalmas, ha a reklámban az áru kelendőségének

fokozása (jelen esetben a szolgáltatás igénybevételére való sarkallás) érdekében azt hirdeti a vállalkozás, hogy a szolgáltatást költségtakarékos módon (nagyon alacsony költséggel) nyújtja.

A költségmegtakarítás és az erről való tájékoztatás ugyanis a fogyasztó érdeklődését felkelti, őt igénybevételre ösztönzi; ekként - ahogy erre az alperes is utalt - az a kínált termék lényeges tulajdonságának tekinthető.

Ha a vállalkozás a reklámban feltüntetett kedvezmények körét ténylegesen a meghirdetettnél szűkebb körben nyújtja, kétségtelenül a fogyasztók megtévesztésére alkalmas magatartást tanúsít reklámtevékenysége során.

Hangsúlyozta a másodfokú bíróság, hogy a reklám nem csak akkor megtévesztő, ha nem nyújtja azt a kedvezményt a reklámozó, amelyet megígért, hanem akkor is, ha a kedvezményt nem a meghirdetett körülményekkel, feltételekkel és mértékben biztosítja.

Megállapította a másodfokú bíróság, hogy a televízióban, a nyomtatott sajtóban, az óriásplakátokon, szórólapokon megjelentetett felperesi hirdetésekben nem derült ki, hogy a hitelkártya használata milyen feltételekkel jelenthet akár 45 napig kamatmentességet.

Helyesen állapította meg tehát az elsőfokú bíróság, hogy ez a reklám alkalmas volt a fogyasztók megtévesztésére, mert a kamatmentesség feltételei nem, vagy csak részben voltak kommunikáltak.

Utalt a másodfokú bíróság arra, hogy a jogsértés nem csupán téves információk adásával, hanem valamely lényeges körülmény elhallgatásával, illetőleg hiányos tájékoztatással is megvalósítható.

A felperesnek az európai uniós joggyakorlatra vonatkozó érvelésével összefüggésben rámutatott arra a tényre, hogy a kapcsolódó magyar szabályozás az uniós joggal teljes mértékben harmonizált.

Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan érvelt az uniós joganyag alkalmazási kötelezettségének hiánya mellett, de a másodfokú bíróság ennek ellenére a vizsgált felperesi tevékenységet egybevetette a 2005/29/EK számú irányelvben foglaltakkal.

Megjegyezte azt is, hogy ha egy reklámozott szolgáltatás feltételeinek (nem pedig további részletek) megismeréséhez bármilyen rövid terjedelmű magyarázat szükséges, akkor a szolgáltatás lényeges tulajdonságai nem jól kommunikáltak. Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a felperes a terhére rótt jogsértést elkövette.

A bírságszankció alkalmazási körében felhozott fellebbezési kifogások kapcsán a másodfokú bíróság kifejtette, hogy az alperes a jogsértés megállapítása esetén a Tpvt. 77. § /1/ bekezdésben felsorolt intézkedések közül választhatja ki azt, amelyet leginkább alkalmasnak tart a jövőbeli jogsértéstől való elrettentésre.

Az egyes intézkedések közötti választás az alperes döntési szabadságának körébe esik, melynek indokolása azonban elengedhetetlen. Ezen túlmenően a Tpvt. 78. § /1/ bekezdése adja meg a jogi alapját és keretét a bírság kiszabásának, azzal, hogy a jogalkotó a /3/ bekezdésben sorolja fel - nem taxatív módon, hanem példálózva - azokat a szempontokat, amelyek vizsgálata szükséges, és értékelése elengedhetetlen a jogsértéssel arányban álló szankció meghatározásához. Rögzítette a másodfokú bíróság, hogy helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, miszerint a bírságszankció kiválasztásakor az alperes jogsértést nem követett el; azzal a másodfokú bíróság is egyetértett.

A bírság összegére vonatkozóan azonban a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság álláspontját nem fogadta el. Kifejtette, hogy a Tpvt. 78. § /1/ és /3/ bekezdésében írt rendelkezéseken túlmenően a jogalkotó további szempontot nem adott, és a bírságösszeg tekintetében csak felső határt szabott; tehát az alperes az adott jogsértéshez kapcsolódóan - egyedi értékelés alapján - mérlegelési jogkörében eljárva állapíthatja meg a kiszabott bírság összegét.

Elfogadta a másodfokú bíróság, hogy az alperes a Tpvt. 36. § /6/ bekezdése alapján kiadott - és az adott évben érvényes - közlemény alapján állapítja meg a bírság mértékét, azonban az elvégzett számításnak a Tpvt. 78. § /3/ bekezdésében írtakkal összhangban kell állnia; a határozatból az elvégzett értékelés, mérlegelés szempontjainak ki kell tűnnie, és a bíróság által ellenőrizhetőnek kell lennie.

A közlemény a bíróságot nem köti, az kötelező erővel sem bír.

Utalt a másodfokú bíróság a Pp. 339/B. §-ában foglaltakra, továbbá a bírói gyakorlatra tekintetben, hogy nem tekinthető megfelelő indokolásnak, ha az alperes a figyelembe vett - esetlegesen a Tpvt. 78. § /3/ bekezdésében rögzített - körülményeket felsorolja.

Az alperes azt is köteles bemutatni, hogy az egyes tényeket a felperes javára vagy terhére értékelte, és azt miért.

Az indokolást nélkülöző, vagy hiányos tartalmú határozatot a bíróság nem tekintheti megalapozottnak, ezáltal jogszerűnek.

A perbeli esetben a másodfokú bíróság megállapította, hogy az alperesi határozat ezen elvárásoknak nem felelt meg, az a szankció indokolása körében hiányos volt, mivel a Tptv. 78. § /3/ bekezdése szerinti „szempontokat követő értékelést nem tükrözte. A határozatból nem derült ki, hogy az alperes a felperes terhére mit értékelt, a javára szóló körülményeket vizsgálta-e, a bíróság összegét milyen értékelés eredményeként állapította meg. Ennek megfelelően a hiányos indokolású - ezáltal megalapozatlan - határozati rendelkezések jogi minősítését az elsőfokú bíróság tévesen végezte el, döntésével e körben a másodfokú bíróság nem értett egyet, és a bíróságösszeg tekintetében - hatályon kívül helyezés mellett - az alperest új eljárásra kötelezte.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezését, és a jogszabályoknak megfelelő új határozat hozatalát, vagy az eljáró bíróságok új eljárás lefolytatására utasítását kérte.

Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet tévesen értelmezi a Tptv. 8. és 9. §-aiban írt rendelkezéseket, ezért jogszabálysértő, amikor a fogyasztó piaci döntéseit befolyásoló tájékoztatások körét a reklámra szűkíti, illetve a reklámokat a tájékoztatások rendszeréből kiemelve egyedileg értékeli; továbbá az "akár" szónak a mindennapi életben, továbbá a reklámszakmában elfogadottól eltérő jelentést tulajdonít. Kifejtette a felperes, hogy a Tptv. III. fejezete nem reklámszabály. A Tptv. a fogyasztó piaci döntéshozatalához szükséges megfelelő tájékoztatáshoz való jogát védi, függetlenül attól, hogy milyen forrásból jut a megfelelő tájékoztatáshoz szükséges információhoz.

A reklámot a Tptv. nem kezeli kiemelten, az egyéb tájékoztatásoktól eltérően.

Álláspontja szerint a megtévesztés még egy téves, vagy hiányos információ közreadásával sem valósul meg, ha nem alkalmas a fogyasztók üzleti döntésének befolyásolására. Megtévesztésre alkalmasnak, versenyjogilag relevánsnak csak olyan lényeges hatások jönnek figyelembe, amelyek alkalmasak a fogyasztó magatartását olyan mértékig befolyásolni, hogy az olyan üzleti elhatározásra jut, amelyre az információ nélkül nem jutott volna.

Hivatkozott arra, hogy a Tptv. alapján annak megítéléséhez, hogy a fogyasztó rendelkezett-e a termékválasztáshoz szükséges piaci információkkal - vagyis megtévesztették, vagy sem -, vizsgálni szükséges a termékkel kapcsolatos valamennyi, a piacon rendelkezésre álló tájékoztatást, azok összefüggéseiben.

Hangsúlyozta, hogy a reklám sem rendeltetésénél, sem pedig terjedelmi korlátainál fogva nem alkalmas arra, hogy részletes tájékoztatással szolgáljon. Különösen így van ez olyan bonyolult termékek esetén, mint pl. a gyógyszerek, a gépkocsik, vagy a pénzügyi befektetési szolgáltatások. Állította, hogy a reklám minden esetben fogyasztásra ösztönző figyelemfelhívás, a reklám rendeltetése, hogy egyes termékjellemzőkre felhívja a figyelmet. A Tpv. nem is azt az elvárást támasztja a vállalkozásokkal szemben, hogy a reklám teljes és részletes információt adjon.

Egyetértett a felperes a másodfokú ítélet azon megállapításával, amely szerint a jelen ügyben speciális tudást igénylő, bonyolult pénzügyi szolgáltatásról van szó, amely - bizalmi jellegére is tekintettel - igen hangsúlyossá teszi a fogyasztókat tájékoztató vállalkozások versenyjogi felelősségét.

Előadta, hogy erre tekintettel a jogalkotás nem elégszik meg az általános magánjogi tájékoztatási kötelezettség előírásával, hanem belép a pénzügyi szolgáltató és a fogyasztó jogviszonyába, és a fogyasztók döntéshozatalához szükséges információk nyújtását közjogi eszközökkel is biztosítja.

A Hpt. ügyfél-tájékoztatásra vonatkozó szabályrendszere (XIX. fejezete) a pénzügyi intézmények számára pontos és részletes, általános, és az egyes termékekre lebontott tájékoztatási kötelezettséget ír elő. Állította a felperes, hogy a reklám kiszakításával a tájékoztatási folyamatból a jogerős ítélet több, további téves - és a Tpv. rendelkezéseivel ellentétes - megállapítást tartalmaz. Megítélése szerint a megtévesztésre alkalmasság nem pusztán az információ téves, vagy hiányos voltát jelenti, hanem vizsgálni szükséges a Tpv. szerint azt is, hogy a "hibás" információ mennyiben volt alkalmas a fogyasztó magatartását olyan mértékig befolyásolni, hogy annak eredményeként az olyan üzleti elhatározásra jut, amelyre az információ nélkül nem jutott volna.

Megítélése szerint még egy téves információ következményeit is lehetséges orvosolni a fogyasztó döntéshozatali folyamata során, megfelelő információk közreadásával. Véleménye szerint a Tpv. nem a vállalkozás objektív felelősségét kívánta előírni, hanem a fogyasztó részére a valós, és teljes tájékoztatás biztosítását.

Előadta a felperes, hogy a fogyasztó és a vállalkozás között szükségképpen fennálló információs aszimmetria mellett létezik egy másik aszimmetria is: a bonyolult termék, és a szükségképpen csupán egyes jellemzőket kiemelő reklám között. Bármelyik aszimmetria azt eredményezi, hogy a vállalat többet tud a fogyasztói döntés tárgyáról, mint a fogyasztó; vagyis a fogyasztó nem rendelkezik megalapozott, és szabad piaci döntéséhez szükséges információkkal.

A nem optimális fogyasztói döntés meghozatalának elkerüléséhez az arra vezető okokat kell kiküszöbölni. A bonyolult termék és a reklám lehetőségei közötti feszültséget nem azzal lehet feloldani, hogy a reklámnak teljes körű tájékoztatási feladatot tulajdonítunk.

A "túlinformált" reklám éppen eredeti funkcióját, a figyelemfelhívást képtelen ellátni: reklámszakmailag igazolt, hogy háromnál több lényeges információt a reklámolvasó fogyasztó képtelen befogadni és feldolgozni.

A jogalkotó éppen ezért más utat választ, szektorális jogszabályban (Hpt.) szigorú és részletes ügyfél-tájékoztatási kötelezettséget ír elő.

Az "akár" szó értelmezésével és jelentéstartalmával kapcsolatosan a felperes fenntartotta a keresetében foglalt - és a per során is képviselt - álláspontját; hangsúlyozta, hogy a másodfokú ítélet rendelkezése a Tpv. 9. §-ának szabályával is ellentétes.

Hivatkozott a felperes a versenyjogi gyakorlatra, legfelsőbb bírósági eseti döntések, az alperes versenytanácsának elvi állásfoglalása és eseti határozatai idézésével.

A felperes kérte a felülvizsgálati kérelem tárgyaláson történő elbírálását.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint az eljáró bíróságok megfelelő alapossággal feltárták és rögzítették ítéleteik indokolásában az ügyben irányadó tényállást. A másodfokú bíróság abból - az ide vonatkozó jogszabályi rendelkezések alkalmazásával - helytálló jogi következtetést vont le, azzal a Legfelsőbb Bíróság is egyetértett.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § /2/ bekezdésének megfelelően csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül; a felperes felülvizsgálati kérelmében a

jogerős ítéletnek az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztató, a bírságösszeg tekintetében új alperesi eljárást előíró rendelkezését nem támadta.

Megjegyzi a Legfelsőbb Bíróság, hogy e rendelkezés ellen az alperes sem élt felülvizsgálati, illetve csatlakozó felülvizsgálati kérelemmel, sőt, felülvizsgálati ellenkérelmében felülvizsgált határozata részbeni hatályon kívül helyezését, és annak indokolását elfogadta.

A perben felülvizsgált határozatában az alperes azt állapította meg, hogy a felperes 2003 októberétől egyes piaci tájékoztatásaiban fogyasztó megtévesztésére alkalmas módon közölte, hogy hitelkártya-termékeit a fogyasztó "akár 45 napig kamatmentesen használhatja"; ezen tevékenység miatt pénzbírság kiszabásával szankcionálta a felperest.

A Tpv. 8. § /1/ bekezdése szerint tilos a gazdasági versenyben a fogyasztókat megtéveszteni.

A Tpv. 8. 3 /2/ bekezdése akként rendelkezik, hogy a fogyasztók megtévesztésének minősül, különösen, ha

a/ az áru ára, lényeges tulajdonsága - így különösen összetétele, használata, az egészségre és a környezetre gyakorolt hatása, valamint kezelése, továbbá az áru eredete, származási helye, beszerzési forrása vagy módja - tekintetében valótlan tény, vagy valós tény megtévesztésre alkalmas módon állítanak, az árut megtévesztésre alkalmas árujelzővel látják el, vagy az árulényeges tulajdonságairól bármilyen más, megtévesztésre alkalmas tájékoztatást adnak;

c/ az áru értékesítésével, forgalmazásával összefüggő, a fogyasztó döntését befolyásoló körülményekről - így különösen a forgalmazási módról, a fizetési feltételekről, a kapcsolódó ajándékokról, az engedményekről, a nyerési esélyről - megtévesztésre alkalmas tájékoztatást adnak...

A Grtv. 7. § /1/ bekezdése tiltja megtévesztő reklám közzétételét, azzal, hogy - a Grtv. 15. § /3/ bekezdése szerint - megtévesztő reklám esetén a Gazdasági Versenyhivatal jár el.

Hangsúlyozza a Legfelsőbb Bíróság, hogy versenyjogi szempontból csak az áru, a szolgáltatás lényeges tulajdonságára vonatkozó, piaci hatást kiváltani képes tájékoztatásoknak van jelentősége.

Az áruk, szolgáltatások lényeges tulajdonságait a Tpv. 8. §-a példálózóan sorolja fel; ezek köre, meghatározása a konkrét árutól, szolgáltatástól függően változhat.

Az a tulajdonság minősül versenyjogilag lényegesnek, amelynek jelentősége lehet a fogyasztók áruválasztása szempontjából. A vizsgált esetben a hitelkeret biztosítása, a használat ellenértéke, az ügyfél anyagi terheinek alakulása, a hitel visszafizetésével kapcsolatos kérdések, a hitel igénybevételének feltételeivel összefüggő szabályozás minősül a szolgáltatás lényeges tulajdonságának.

Megalapozottan hivatkozott arra a felperes, hogy versenyjogilag sem várható az el, hogy egy vállalkozás árujának, szolgáltatásának összes lényeges tulajdonságát közlétegye piaci tájékoztatásaiban; azaz ezek szokványos megnyilvánulási módjában, a reklámozásban, amelynek tartalmi és terjedelmi korlátait az adott reklámeszköz rendeltetése határoolja be.

A felperes által használt szlogen - "akár 45 napig kamatmentesen használhatja hitelkeretét" - azonban a fogyasztók számára azt a hamis információt sugallja, hogy lehetőségük van automatikusan, feltétel nélkül, maximum 45 napig kamat nélkül használni hitelkeretüket, és csak a határidő leteltétől kell majd kamatot fizetniük a felvett hitel után. A vizsgált esetben azonban egyértelműen megállapítást nyert, hogy korántsem erről volt szó; a kamatmentességnek több feltétele volt - pl. a hitelkeret áruvásárlásra való költsége, a hitelkeretet terhelő teljes tartozás határidőben megfizetése -, de ezen feltételeket a felperes még utaló jelleggel sem kommunikálta a fogyasztók felé, a terméktájékoztató Leporellók és az interneten történő tájékoztatás kivételével.

A fentiekkel összefüggésben az "akár" szócska használatának jogszerűtlensége abban állt, hogy alapvetően közömbös volt a kamatmentesség ígém maximális hossza, az a hitelkártya használatával automatikusan járó kamatmentesség látszatát keltette, holott maga a kamatmentesség is bizonytalan és feltételekhez kötött volt - ennél fogva annak hosszának hangsúlyozása sem hírt önmagában jelentőséggel.

A felülvizsgálati kérelemben foglaltak kapcsán hangsúlyozza azt is a Legfelsőbb Bíróság, hogy a felperes tévesen értelmezi az alperes által vizsgált tájékoztatás versenyjogi jelentőségét.

Az e körben kialakult bírói gyakorlat szerint a tájékoztatás akkor is jogsértőnek minősül, ha utóbb mód van a teljes körű valós információk megismerésére.

A Tpv. 8. § /1/ és /2/ bekezdése ugyanis a fogyasztók tisztességtelen befolyásolására alkalmas tájékoztatást tilalmazza; e sérelem pedig a jogsértő információk közreadásával befejeződik. Ennek megfelelően nem mentesíti a felperest az a körülmény, hogy amennyiben a fogyasztók a rendelkezésére álló, és a felperes részéről biztosított valamennyi tájékoztatási lehetőséget igénybe veszik, és ezek alapján együttesen értelmezik a reklám közlését, egyértelműen képet kaphattak volna annak lényegéről.

A fogyasztók megtévesztése bármilyen, a megtévesztésre objektíve alkalmas, a tájékoztatás részét képező magatartással (reklám) megvalósul.

A Tpv. rendelkezései azt a kötelezettséget róják a felperesre is, hogy pénzügyi szolgáltatásainak ismertetése során pontos, egyértelmű tájékoztatást adva hasson közre a fogyasztói szándék kialakításában.

A reklámoknak önmagukban - minden további információ megismerése nélkül - kell hitelesnek, igaznak és pontosnak lenniük. Ez nem teljes körű tájékoztatást jelent, de azt mindenképpen, hogy ne tartalmazzon valótlan, megtévesztő, hiányos információt.

A Legfelsőbb Bíróság egyetértett az alperes és az eljáró bíróságok azon jogi álláspontjával, hogy a felperes által közzétett, jelen ügyben vizsgált tájékoztatás nem felelt meg a jogszabályi követelményeknek, azok révén a fogyasztó nem nyerhetett teljes képet a hitelkártya kamatmentes használatáról, így a kifogásolt közlést tartalmazó reklámok alkalmasak voltak a fogyasztók megtévesztésére.

Rámutat a Legfelsőbb Bíróság, hogy a felperesi reklámtevékenység vizsgálatakor a versenyjogi felelősség alóli mentesülésre nem alkalmas az a felperesi hivatkozás, hogy a fogyasztó a bankfiókban részletes tájékoztatást kaphat az akció mibenlétéről, ezzel ugyanis a fogyasztókat terhelné a reklám valóságtartalmának ellenőrzése.

A felperesi érvelés nem is körültekintően eljáró, hanem kifejezetten "gyanakvó" fogyasztót feltételez, aki a reklám - egyébként ténylegesen hiányos - szövegét, és az abban közölt kedvezményt "gyanús" találva, további utánjárásba kezd a kínált szolgáltatás igénybevétele feltételeinek tekintetében.

Kiemeli a Legfelsőbb Bíróság, hogy a Tpv. III. fejezetébe ütköző jogsértés már a jogsértő tájékoztatás közreadásával megvalósul; a jogsértés megállapíthatósága szempontjából irreleváns, hogy a felperes a jogsértő tájékoztatások mellett nem jogsértő tájékoztatásokat is közread.

A jogsértés súlyossága körébe tartozó kérdés, hogy a fogyasztónak utóbb módjában áll az akció részletes feltételeiről tájékozódni, azonban e körülmény önmagában nem mentesít a versenyjogi felelősség megállapíthatósága alól.

A Tpvt. III. fejezetében szereplő kategorikus negatív normákból egyértelműen levezethető az objektív felelősségi mérce; az ezzel ellentétes felperesi jogértelmezés a jogszabályi alapot nélkülözi.

Helytállóan állapította meg az első- és másodfokú bíróság azt is, hogy a perbeli ügyben az uniós joganyagot még nem kellett alkalmazni.

Minderre figyelemmel leszögezi a Legfelsőbb Bíróság, hogy az alperes megalapozottan és jogszerűen kifogásolta a felperes reklámtevékenységét, az ugyanis a Tpvt. 8. § /1/ bekezdésébe, továbbá /2/ bekezdés a/ és c/ pontjába ütköző módon a fogyasztók megtévesztésére alkalmas volt; a felperesi kereset alaptalanságát e tekintetben megállapító jogerős ítélet nem minősült jogszabálysértőnek.

A Legfelsőbb Bíróság megállapította a felülvizsgálati eljárás eredményeként, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat nem sértette meg, ezért azt a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült alperesi perköltség megfizetésére a Legfelsőbb Bíróság a felperest a Pp. 270. § /1/ bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § /1/ bekezdése szerint kötelezte.

A tárgyi illeték-feljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték viselésére a felperes a 6/1986. /VI. 26./ IM rendelet 13. § /2/ bekezdése értelmében köteles.

Budapest, 2009. június 29.